

Musik, Erzieher, Schulvorsteher, Organisten, Volksschullehrer etc. / Gustav Schilling. – Eisleben: Kuhnt, 1851. – 666 s.

31. Schneider M. Universität und Schulmusik / M. Schneider // Musikpädagogische Gegenwartsfragen: Vorträge der 6. Reichschulmusikwoche in Dresden. – Leipzig, 1928. – S. 143 – 145.

32. Schünemann G. Musikerziehung : Die Musik in Kindheit und Jugend / Georg Schünemann. – Leipzig: Kistner & Siegel, 1930. – 303 s.

33. Schünemann G. Musikerziehung und Musikwissenschaft. Zusammenfassung / Georg Schünemann // Musikpädagogische Gegenwartsfragen: Vorträge der 6. Reichschulmusikwoche in Dresden. – Leipzig, 1928. – S. 269 – 285.

34. Wagner R. Musikerziehung: Einführung, Didaktik, Unterrichtsskizzen / Wagner R. – Donauwörth: Auer, 1982. – 127 s.

35. Wellek A. Musikpsychologie und Musikästhetik: Grundriß der systematischen Musikwissenschaft / Albert Wellek. – Frankfurt am Main: Akademisches Verlagsgesellschaft, 1963. – 391 s.

36. Wicke R. Die Musik in der künftigen Lehrerbildung / Richard Wicke // Kleine Monatshefte

für Erziehung und Unterricht. – 1926. – № 5. – S. 163 – 172, 242 – 252.

37. Wicke R. Musikerziehung als Wissenschaft / Richard Wicke // Musik in der Schule. – 1955. – № 6, H. 4. – S. 145–150.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

СТАСHEVСЬКА Інна Олегівна – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, проректор з навчальної роботи Харківської державної академії культури.

Наукові інтереси: історія, теорія й практика музичної педагогіки, методологія компаративного музично-педагогічного дослідження, формування професійної компетентності майбутнього скрипаля.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

STASHEVSKA Inna Olegivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Honoured Worker of Arts of Ukraine, Prorector from Educational Work of the Kharkiv State Academy of Culture.

Circle of scientific interests: history, theory and practice of musical pedagogics, methodology of comparative musically pedagogical research, forming of professional competence of future violinist.

Стаття надійшла до редакції 25.04.2019 р.

УДК 378:331.102.212:78

СТРАТАН-АРТИШКОВА Тетяна Борисівна –

доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва і хореографії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
e-mail: starart05@gmail.com

ФОРМУВАННЯ АВТОРСЬКОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЯК ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОЇ ЯКОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Спрямованість професійної освіти на індивідуалізований розвиток професійно значущих якостей майбутнього вчителя, його професійних компетенцій, перетворення особистістю свого внутрішнього світу і творчу самореалізацію в професії та життєдіяльності на засадах становлення й розвитку суб'єктних характеристик майбутнього фахівця як основи його внутрішнього духовно-творчого саморозвитку, самовираження, самореалізації, актуалізує необхідність підвищення якості професійної освіти, її спрямування на кінцевий результат – формування соціально активної, компетентної, духовної, творчої особистості з яскраво вираженою професійною спрямованістю, спроможною до

самовираження й самореалізації в професійній діяльності й життєтворчості.

Слушною є думка науковців про те, що загальна освіта має передбачати не тільки виховання грамотного споживача цінностей, а й розвиток «авторської здатності», спроможності виступити ініціатором того чи іншого творчого проекту і задуму, втілювати його у власній творчій діяльності, бути перформативним – оригінальним і виразним у його презентації назовні [4; 5].

Авторська спроможність майбутнього вчителя виявляється багатогранно, багатогаспектно, безпосередньо полягає, насамперед, в усвідомленому сприйнятті навколишньої дійсності, глибокому проникненні й осягненні змісту і розуміння значення певних явищ, тлумаченні й інтерпретації, натхненному виконанні,

здатності творити. Саме у складному процесі творчо-проектувальної діяльності, що ґрунтується на адекватному сприйнятті, інтерпретації, проектуванні образу, твору, проекту – до його творчої презентації здійснюється самовираження і самоактуалізація майбутніх фахівців. Цей процес передбачає самореалізацію власних сил, здібностей, обдаровань, можливостей, розкриття всіх резервів творчої активності особистості, всього комплексу індивідуально-особистісних якостей, опредметнення сутнісних сил у власній продукції, різноманітній соціальній діяльності, що приводить до перетворення особистості на суб'єкта власного життя і професії. Так виявляється діалектичність розвитку особистості майбутнього вчителя, оскільки віддаючи себе, свої сутнісні сили і здібності творчій діяльності, особистість водночас здобуває їх, але вже у новій якості. Ця якість – авторська спроможність, яка набуває інтегративного характеру, оскільки містить внутрішні індивідуально-особистісні характеристики, здатності, якості і властивості, що виявляються у творчо-проектувальній діяльності майбутнього вчителя. Надаючи «життя» своїм індивідуальним цінностям, досягаючи свідомої мети, реалізуючи її у діяльності, майбутній фахівець утворює себе як неповторну особистість, спроможну досягнути широких творчих узагальнень, демонструвати високий рівень культури, грамотність, глибоку ерудованість й інтелектуальність, гармонію і красу внутрішнього світу, небайдужість до навколишнього середовища, усвідомлення його цінностей і свою причетність до створення цих цінностей. Такі вчителі успішно працюють у форматі самостійних творчих пошуків, що ґрунтуються на здобутках фундаментальних наук і унікальність яких полягає в аксіологічній основі вчительської дії, в основі якої інтелект–афект–воля [6; 7].

Феномен інтегративної творчо-проектувальної діяльності належить до інноваційного простору розуміння значення її впровадження у зміст професійної підготовки майбутнього фахівця.

Джерелом інновації є цілеспрямований пошук ідеї (народження) і впровадження у зміст професійної підготовки такої системи і технології навчання, яка має розв'язати суперечності між соціальною затребуваністю у конкурентоспроможних фахівцях та реальним станом професійної підготовки майбутніх учителів до викладання предмету у загальноосвітніх закладах та

соціокультурному середовищі [1; 2; 3].

У цих умовах інноваційною вважається творчо-проектувальна діяльність, що передбачає педагогічне керування нею, оптимальне співвідношення цілеспрямованого організуючого впливу і самоорганізації, що уможливило збереження не тільки цілісності єдиного, а й частку хаосу як джерела самоорганізації і порядку в єдиному й в результаті приводить до формування інтегральної професійно важливої особистісної якості – авторської спроможності майбутнього вчителя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В різні часи проблеми формування професійних якостей майбутніх фахівців досліджували І. Бех, Н. Косило, О. Нич, Л. Масол, В. Орлов, О. Рудницька та ін.

Мета статті – полягає у розробленні й перевірці експериментальної методичної системи формування авторської спроможності як професійно-особистісної майбутнього вчителя через впровадження технології творчо-проектувальної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Творчо-проектувальна діяльність у змісті професійної підготовки майбутнього фахівця набуває інноваційного характеру, оскільки ґрунтується не тільки на здатності адекватно сприймати, виконувати, інтерпретувати, а й спроможності оприлюднювати власні твори, проекти, композиції, залучати до співтворчості іншого, спрямовувати творчо-проектувальну діяльність у педагогічне русло, що у підсумку дає змогу схарактеризувати майбутнього вчителя як цілісну особистість, здатну до самовираження й самореалізації у різних сферах освітньо-культурного простору.

У процесі творчо-проектувальної діяльності виявляються й формуються універсальні особистісні й професійно значущі якості (творче мислення, уява, креативність, здатність до емпатії і рефлексії тощо), удосконалюються фахові компетенції, зростає педагогічна майстерність, набувають досконалості вміння, здійснюється органічний взаємозв'язок вищих духовних цінностей та сутнісних сил особистості, котрі актуалізуються у цій діяльності.

Ми розглядаємо майбутнього вчителя як автора власного твору, проекту, композиції, який має не тільки створювати, а й оприлюднювати, презентувати їх, тобто як автора, творця, котрий володіє професійною майстерністю, надійністю, волею, як учителя, який має навчити інших мистецтва творення, володіти здатністю до міжособистісного і педагогічного спілкування, тобто цілісно й

багатогранно виявляти власну суб'єктність.

Важливу роль у суб'єктивізації творчо-проектувальної діяльності має індивідуалізація як неповторний спосіб розв'язання педагогом і студентом творчих і педагогічних завдань, як умова формування індивідуального стилю самовираження студента, розкриття його унікальних індивідуально-неповторних властивостей і якостей у творчо-проектувальній діяльності, у власному творенні.

Відповідно до структури авторської спроможності визначено критерії та показники її сформованості у майбутнього вчителя: *ціннісно-мотиваційний критерій* характеризує міра усвідомлення майбутнім учителем системи цінностей. Основними показниками критерію є розуміння значення своєї професії в духовно-творчому розвитку особистості, наявність потреби, емоційно-ціннісного ставлення й прагнення до самовираження у власній творчості; *когнітивно-компетентнісний критерій* визначає рівень знань, компетентності, грамотності, розвиненості художнього сприйняття, здатності здійснювати ґрунтовний аналіз певного явища в єдності змісту і форми, виявляти індивідуальний стиль мислення, використовувати набуті знання у практичній діяльності, самостійно здійснювати пізнавально-пошукову діяльність; *творчо-діяльнісний критерій* характеризує міра творчої спрямованості майбутніх фахівців, здатність застосовувати технологічний арсенал у творчо-проектувальній діяльності, оперувати набутим досвідом у процесі власного творення, самовиражатися у власних проєктах і творах; бути оригінальним у трактуванні й інтерпретації власного художнього образу, композиції, твору, проєкту; виявляти креативність, самостійність, відкритість творчому досвіду; *творчо-презентативний критерій* визначає рівень володіння майбутніми вчителями методично-педагогічними й творчо-проектувальними вміннями, здатність здійснювати підготовчу роботу власного твору, групового проєкту, оприлюднювати їх, виявляти організаторські здібності, залучати інших до спільної творчості, бути «діалоговою особистістю», володіти міжособистісно-комунікативними (робота в парі, групі, колективі); режисерськими (логічна побудова творчих проєктів), акторськими (артистизм, здатність до художнього виконання й художньої ідентифікації, образність, техніка художнього виконання, емоційно-почуттєва проникливість, сценічна надійність і воля)

якостями як важливими складовими педагогічної майстерності; *рефлексивно-аналітичний критерій* вказує на рівень розвиненості ціннісно-особистісної сфери майбутнього вчителя, його здатності до духовно-творчої рефлексії, художньої критики, аналізу та самоаналізу, оцінки та самооцінки, об'єктивності, аргументованості, самостійності; здатності виявляти перспективи власного розвитку, передбачати результати власної діяльності та діяльності інших студентів, розуміти важливість формування індивідуального стилю художнього мислення, усвідомлювати сформованість і значущість власної авторської спроможності як професійно-особистісної якості. На основі визначених критеріїв та їхніх показників розроблено гіпотетичну модель рівнів сформованості авторської спроможності майбутніх учителів, виокремлено її чотири умовних рівні: низький (пасивно-споглядальний), середній (емоційно-репрезентативний), достатній (евристично-аналітичний), високий (творчодієвий).

Творчо-проектувальна діяльність, що пов'язана з відмовою від штамтів, стереотипів у навчанні, необхідністю й потребою «вивільнити» внутрішні неповторно-особистісні «резерви», творчі якості, водночас є контрольованою інновацією, спеціально організованим процесом, передбачає досягнення змін керованого об'єкта (студентів), вияв авторської спроможності на основі цілеспрямованих раціонально-вольових дій, особистісно-творчої позиції і викладача і студента.

З огляду на зазначене, важливим, на наш погляд, є впровадження у зміст методичної системи технології творчо-проектувальної діяльності, у процесі якої формується авторська спроможність майбутнього фахівця.

Творчо-проектувальна діяльність, що уникає традиційного раціонально-інформативного викладення навчального матеріалу й ґрунтується на асоціативно-образному мисленні, емоційному проникненні, інтуїтивно-симультанному «схопленні» смислу й передбачає, насамперед, володіння майбутніми вчителями фундаментальними знаннями й вміннями з фахових дисциплін, залучає майбутнього вчителя до вищих форм співтворчості, співучасті, співдії, зумовила пошук відповідних форм і методів навчання, добір яких зумовлюється метою і функціями професійної підготовки майбутнього вчителя. Ці форми й методи використовуються не

ізолювано, а у певній системі й цілісності. Крім специфічних і традиційних методів (за джерелами передачі, нормативно-регулятивні), особливу групу в дослідженні створюють *інтерактивні евристично-пошукові методи*, спрямовані на розвиток афективно-інтелектуальних і творчих сил майбутніх учителів: проблемний виклад знань, створення проблемних ситуацій, проведення дискусій, діалогів; створення поліхудожнього контексту; синестезія (співчуття); імітаційне моделювання (рольова ідентифікація); «мозкова атака» (брейнстормінг); монтаж (художнє синтезування, колаж); *методи ігрового моделювання* (рольові ігри, мікроуроки, міні-проекти); *методи емпатійного тренінгу* як методи стимуляції активності, творчості, розвитку уяви, асоціативно-образного мислення, інтуїції, сприяння виникненню творчих ідей, продуктивності проєктувальної діяльності, активізації самостійно-пошукової діяльності студента.

Аналіз робочих програм, навчально-методичних комплексів з фундаментальних і вибіркових дисциплін засвідчив, що професійна підготовка студентів позбавлена цілісності, неперервності, використовується не в повному обсязі. Відсутні методи, спрямовані на самовираження студентів у власному творенні. Творчі модулі не передбачають цілісного аналізу, створення й оприлюднення власних творчих проєктів. Така фрагментарність і стихійність творчо-проєктувальної діяльності є значною перешкодою у формуванні авторської спроможності як професійно-особистісної якості майбутніх фахівців.

У результаті проведеної попередньої та поточної діагностики встановлено рівні сформованості авторської спроможності майбутніх учителів, а саме: низький, що становив 31,98 % реципієнтів від загальної кількості учасників експерименту, середній, який становив 39,71 %; достатній, що становив 21,64 % та високого – 6,67 % реципієнтів, що дало підстави вважати, що існуюча система професійної підготовки майбутніх учителів недостатньо ефективна.

Упродовж формувального експерименту квінтесенцією фахової підготовки майбутніх учителів є інноваційний проєкт «Я – автор», що ґрунтується на визначених методологічних підходах, принципах і педагогічних умовах, водночас окреслює інноваційний ресурс освітньо-педагогічного простору, спрямовується на розвиток визначених компонентів творчо-проєктувальної діяльності й формування авторської спроможності й являє собою нове

бачення організаційно-методичного супроводу процесу професійної підготовки майбутнього фахівця.

Загальна мета формувального експерименту полягала в дослідній оцінці ефективності розробленої методичної системи з формування авторської спроможності майбутнього фахівця.

Основне завдання формувального експерименту – реалізація концепції творчо-проєктувальної діяльності майбутнього вчителя та апробація авторської методичної системи, що впроваджується згідно з визначеними етапами: ціннісно-актуалізувального, трансформувально-діяльнісного, результативно-продуктивного, відповідно до яких здійснювалося формування компонентів і показників авторської спроможності майбутнього фахівця. Слід зазначити, що на кожному етапі формування авторської спроможності майбутніх учителів виокремлені компоненти означеного феномена перебували у тісному взаємозв'язку, взаємодії, взаємовпливі, визначалися динамікою розвитку. При цьому домінуючим виступав певний компонент.

Для визначення ефективності експериментальної методики був проведений порівняльний аналіз результатів констатувального та формувального дослідження, контрольний зріз рівнів сформованості авторської спроможності майбутніх учителів. Діагностика сформованості авторської спроможності майбутнього вчителя музичного мистецтва проводилася за означеними критеріями та показниками. Використана система математично-статистичної обробки дала змогу простежити динаміку формування досліджуваного нами феномена (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка формування рівнів авторської спроможності майбутнього фахівця

Гр ІІІ ІІ	Рівні сформованості авторської спроможності								Середнє арифметичне (бали)	Медіана (бали)	Мода (бали)	Стандартне відхилення (бали)
	Низький		Середній		Достатній		Високий					
	особи	%	особи	%	особи	%	особи	%				
Констатувальний експеримент												
КГ	88	33,33	107	40,53	53	20,08	16	6,06	5,308	6,5	3,5	14,30
ЕГ	92	33,82	108	39,71	54	19,85	18	6,62	5,305	6,5	3,5	14,34
Формувальний експеримент												
КГ	66	24,75	91	34,64	73	27,66	34	12,97	5,875	5,824	6,32	8,58
ЕГ	40	14,80	59	21,59	96	35,28	77	28,33	9,437	7,942	8,67	10,02

Для аргументованого підтвердження того, що результати педагогічного експерименту є не випадковими, а забезпечені саме реалізацією запропонованої методичної системи, здійснено їхню

статистичну перевірку. Оскільки КГ та ЕГ є однорідними за характеристиками, тому обґрунтованим є використання методик оцінки відмінностей середніх показників у досліджуваних групах із використанням t-критерію Стюдента за оцінками визначених критеріїв авторської спроможності майбутніх учителів.

Одержані значення t-критерію дають змогу зробити висновок, що відмінності середніх оцінок показників студентів КГ та ЕГ вірогідні. Можна стверджувати, що зміни в рівнях сформованості компонентів творчо-проектувальної діяльності майбутніх учителів забезпечені реалізацією розроблених педагогічних умов, а запропонована авторська методика, впроваджена в ЕГ, є дієвою й статистично обґрунтованою.

Виявлено стійку тенденцію переходу студентів експериментальних груп із середнього і достатнього на високий (відповідно до компонентів). Високий рівень сформованості авторської спроможності наприкінці експерименту продемонстрували 28,33% студентів; достатній – 35,28% студентів; середній – 21,59% і низький рівень – 14,80% студентів; розроблено й впроваджено в практику вищих навчальних закладів навчально-методичний комплекс із творчо-проектувальної діяльності (навчальні програми, курси лекцій, методичні рекомендації, система творчих завдань, матеріали тестового самоконтролю), який ефективно впливає на реалізацію творчо-проектувальної діяльності в різних напрямках фахової підготовки майбутніх учителів і формування авторської спроможності студентів.

Кількісний та якісний аналіз результатів експериментальних та контрольних груп засвідчив доцільність впровадження методологічно-концептуальних засад та методичної системи, що ґрунтується на впровадженні творчо-проектувальної технології у зміст професійної підготовки майбутніх учителів в педагогічних університетах.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Експериментальне розв'язання проблеми формування авторської спроможності майбутніх фахівців дали змогу встановити, що в умовах реконструкції змісту вищої педагогічної освіти творчо-проектувальна діяльність набуває особливого значення. Упровадження її в систему вищої педагогічної освіти сприяє розвитку духовно-творчої особистості, позитивно впливає на вдосконалення професійно вагомих особистісних якостей, сприяє формуванню авторської спроможності майбутнього

фахівця.

Визначено рівні сформованості авторської спроможності майбутніх учителів: низький (пасивно-споглядальний), середній (емоційно-репрезентативний), достатній (евристично-аналітичний), високий (творчодієвий) та їх узагальнена характеристика.

Встановлено, що ефективність формування авторської спроможності майбутніх учителів залежить від створення відповідних педагогічних умов, а саме: освітнього (творчо-розвивального) середовища, у якому студент відчуває себе суб'єктом власної творчості; вироблення у майбутнього вчителя мотивації до творчо-проектувальної діяльності, потреби самовиразитися і самореалізуватися у ній; спрямування навчально-виховного процесу на набуття студентами досвіду творчо-проектувальної діяльності з подальшим його проектуванням на педагогічну діяльність; забезпечення педагогічної фасилітації, творчо-діалогового спілкування, стимулювання й активізацію здатності студентів до конгруентності у творчо-проектувальній діяльності; впровадження й реалізація методичної системи формування авторської спроможності майбутнього вчителя.

Розроблена методична система діє завдяки реалізації технології творчо-проектувальної діяльності й спрямовується на досягнення ефективності й результативності професійної підготовки – формування авторської спроможності як професійно-особистісної якості майбутнього фахівця.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. / І. Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – Кн. 2. – 342 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
3. Косило Н. В., Нич О. Б., Балаєва К. С. Готовність вихователів до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності // Наука і освіта. – 2017. – № 6. – С 84–94.
4. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика / Л. М. Масол. – К.: Промінь, 2006. – 432 с.
5. Орлов В. Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: [монографія] / В. Ф. Орлов; за заг. ред. І. А. Зязюна. – К.: Наукова думка, 2003. – 262 с.
6. Рудницька О. П. Педагогіка загальна та мистецька: навч. посіб. / Оксана Рудницька. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 358 с.

7. Стратан-Артишкова Т. Б. Творчо-виконавська підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва: теорія і практика [монографія] / Т. Б. Стратан-Артишкова. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – 440 с.

REFERENCES

1. Bekh, I. D. (2003). *Vykhovannya osobystostl.* [Education of the person]. Kyiv.
 2. Dychkivska, I. M. (2004). *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi.* [Innovative pedagogical technologies]. Kyiv.
 3. Kosylo, N. V., Nych, O. B., Balayeva, K. S. (2017). *Hotovnist vykhovateliv do zastosuvannya innovatsiynykh tekhnolohiy u profesiyiniy diyalnosti.* [Readiness of educators for application of innovative technologies in professional activity]. Kyiv.
 4. Masol, L. M. (2006). *Zahalna mystetska osvita: teoriya i praktyka.* [General artistic education: theory and practice]. Kyiv.
 5. Orlov, V. F. (2003). *Profesiyne stanovlennya maybutnikh vchyteliv mystets'kykh dystsyplin: teoriya i tekhnolohiya.* [Professional formation of future teachers of artistic disciplines: theory and technology]. Kyiv.
 6. Rudnytska, O. P. (2005). *Pedahohika zahalna ta mystetska.* [Pedagogy is general and artistic]. Ternopil.

7. Stratan-Artyshkova, T. B. (2014). *Tvorcho-vikonavska pidhotovka maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva: teoriya i praktyka.* [Creative and Performing Arts for Future Musical Music Teachers: Theory and Practice]. Kirovograd.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

СТРАТАН-АРТИШКОВА Тетяна Борисівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва і хореографії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

STRATAN-ARTYSHKOVA Tatyana Borisyvna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Chair of Musical Art and Choreography of Volodymyr Vynnychenko Centralukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: professional training of the future teacher of musical art.

Стаття надійшла до редакції 02.05.2019 р.

УДК [371. 124: 001] (477)

ТУШЕВА Вікторія Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії і методики мистецької освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
<https://orcid.org/0000-0002-9451-0532>
 e-mail: tushevavika@gmail.com

ЗМІНИ ПАРАДИГМИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сьогодні ми стоїмо на порозі фундаментальних трансформацій в соціальному і науковому світогляді та свідомості, що призводить до парадигмальних змін у методології наукового пізнання. Формування образу постнекласичної науки, ускладнення, поглиблення і урізноманітнення проблем наукових досліджень, необхідність концептуалізації наукових знань спричиняють актуалізацію питань щодо методології науки, методологічних засад досліджень, поняття парадигми як складноструктурованої одиниці методологічного знання.

В умовах, коли змінюється *парадигма*

наукової діяльності, в науково-освітньому просторі виникає новий «науковий дискурс», тобто така доказова система знань, складні, багатовекторні, антропні, синергетичні способи осягнення соціокультурної дійсності, характерною ознакою яких стають міждисциплінарність та інтегративність. Ці принципи як одні з провідних у сучасному педагогічному дослідженні відображають загальну тенденцію до синтезу, що властива сучасному науковому мисленню і в цілому розвитку методології постнекласичної наукової реальності, формування якої відбувається під впливом низки факторів: настання епохи постмодернізму; вступу світової спільноти в постіндустріальну інформаційну стадію; зростання